تفاوت «فلاح» و «فوز»

شاگرد: فرق «فلاح» و «فوز» چه شد؟

استاد: ایشان می‌گویند: «فلاح» دو معنا دارد. در صفحه‌ی صد و سی و سه می‌فرمایند:

> «مقا- فلح: أصلان صحيحان: أحدهما يدل على شق. و الآخر على فوز و بقاء. فالأول- فلحت الأرض: شققتها. و العرب تقول- الحديد بالحديد يفلح. و لذلك سمي الأكار فلاحا. و يقال للمشقوق الشفة السفلى: أفلح، و هي بين الفلحة. **و الأصل الثاني- الفلاح: البقاء و الفوز. و قول الرجل لامرأته: استفلحي بأمرك، معناه فوزي بأمرك. و الفلاح: السحور. قالوا سمي لأن الإنسان تبقى معه قوته على الصوم**»[1].

در مقایسی دو اصل می‌گویند: یکی «فلاح» است که به کشاورز است. «أحدهما يدل على شق»؛ فلّاح چرا فلّاح است؟؛ چون زمین را شخم می‌زند. «فلح» یعنی «شق» یعنی چیزی را شکافتن و شخم زدن. «و الآخر على فوز و بقاء»؛ فلاح به‌معنای رستگاری و بقاء است. ایشان فرموده‌اند:

> «و التحقيق أن الأصل الواحد في المادة: هو النجاة من الشرور و إدراك الخير و الصلاح. و بهذين القيدين تمتاز عن مواد- النجاة و الظفر و الصلاح. و يعبر عنه بالفارسية بكلمة- پيروزى. و الفوز مرتبة بعد الفلاح، و هو الوصول الى الخير و النعمة»[2].

«و التحقيق أنّ الأصل الواحد في المادة: هو النجاة من الشرور و إدراك الخير و الصلاح. و بهذين القيدين تمتاز عن مواد- النجاة و الظفر و الصلاح»؛ می‌گویند دو قید دارد: هم نجات از شر و هم ادراک خیر. لذا می‌گویند: «فوز»، مرتبه‌ی دوم آن است. یعنی اول نجات پیدا می‌کند و بعد وصل به نعمت است. لذا ایشان می‌گویند: خود فوز یعنی وصل به خیر. «فلاح» دو مرحله دارد. مرحله‌ی اولش نجات است، مرحله‌ی دومش فوز است که واصل به نعمت می‌شود. این فرمایش ایشان است.

---

[1]. علامه‌ی مصطفوی، التحقيق في كلمات القرآن الكريم، ج ۹، ص ۱۳۳.

[2] همان.

بازبینی #3
ایجاد شده 13 فوریه 2024 14:45:20 توسط ... .
به روزرسانی شده 15 فوریه 2024 12:07:39 توسط ... .